
ES KLP reformas

‘Veselības pārbaudē’ izvirzīto jautājumu un priekšlikumu perspektīvais novērtējums Latvijai un Baltijas Valstīm

Pētījums

“Eiropas Savienības lauksaimniecības un lauku attīstības politikas sagaidāmās pārmaiņas – perspektīvais novērtējums Latvijai un Baltijas valstīm”

Galveno rezultātu kopsavilkums, 22.05.2008

A.Miglavs, G.Salputra, LVAEI

Prezentācijā:

- KLP ‘Veselības pārbaudes’ priekšlikumu potenciālā ietekme (dažas atbildes uz būtiskākajiem jautājumiem)
 - Kāds ir sagaidāmais piena kvotu atcelšanas efekts un „mīkstās piezemēšanās” politikas nozīme piena sektorā?;
 - Kādēļ ir atbalstāma saistīto maksājumu pilnīga atcelšana visās dalībvalstīs?;
 - Kāda ir jaunā modulācijas priekšlikuma ietekme?
- Lauksaimnieku viedokļi par ‘Veselības pārbaudes’ jautājumiem Baltijas valstīs.
- Secinājumi kopīgas Baltijas valstu pozīcijas veidošanai par KLP „Veselības pārbaudi”.
- 1.Pīlāra budžeta reforma 2014.-2020.gada perioda ES budžeta pārskatīšanas kontekstā

Kāds ir sagaidāmais
piena kvotu atcelšanas efekts un
„mīkstās piezemēšanās” politikas
nozīme piena sektorā?

1.metode. ES-27 valstu līmeņa matemātisks modelis (AGMEMOD), lai ņemtu vērā ES koptirgus reakcijas uz politikas pārmaiņām faktoru ietekmi Baltijas piena ražošanas sektorā.

Scenāriji.

■ **Bāzes scenārijs:**

- tiek saglabāta 2008.gadam noteiktā piena pārdošanas kvota.

■ **Piena kvotas pakāpeniskas palielināšanas un atcelšanas scenārijs (MQ_out):**

- piena kvota katru gadu līdz 2014.gadam visās ES valstīs tiek palielināta par 2%;
- kvotu sistēma tiek atcelta 2015.gadā;
- no 2009.gada sviesta intervences cena tiek samazināta par 5% gadā, vājpiena pulvera cena – par 1% gadā.

Piena ražošanas prognozētais līmenis 2020.

Bāzes un MQ_out scenārijs salīdzinājumā ar 2008.gada kvotas līmeni

	Faktiskie dati			2020 Bāzes scenārijs		2020 (MQ_out scenārijs)		
	Kvota (2008), 1000t	Piena ražošana (2006), 1000t	% no kvotas	Piena ražošana, 1000t	% no kvotas	Kvota (2014), 1000t	Piena ražošana, 1000t	% no bāzes kvotas
EE	659	692	105%	786	119%	757	670	102%
LT	1739	1854	107%	2379	137%	1997	2412	139%
LV	745	812	109%	917	123%	854	898	121%

Avots: LVAEI, LIAE(Lietuva), EMU(Igaunija) aprēķini, izmantojot AGMEMOD modeli

Secinājumi:

- Baltijas valstis ir ieinteresētas piena kvotas atcelšanā,
- Latvija nav ieinteresēta kvotas pakāpeniskā palielināšanā līdz 2014.gadam.

2.metode. Matemātiski modeļi, kas aprēķina dalībvalstu sagaidāmo ražošanas līmeni atbilstoši iepirkuma cenas izmaiņām individuālas valsts līmenī.

Scenāriji.

- piena cena saglabājas Eiropas vidējā līmenī;
- piena cena samazinās līdz pasaules cenas līmenim.

Veicot novērtējumu, ir ņemti vērā:

- valsts kvotas pārsniegumi un soda naudas par pārsniegumu,
- ar piena ražošanu saistītais atbalsts VDV
- JDV ir ievērtēti par piena ražošanu piešķirtie PVTM.

Ražošanas atbalsta maksājumi un soda naudas ir attiecināti uz piena pārdošanas cenu, kas atbilstoši tiem koriģēta.

Sagaidāmais piena piegādes pārstrādei līmenis atkarībā no piena iepirkuma cenas

	ES-27 vidējā cena, 08.2007	Sagaidāmais piegādes līmenis	% no 2006/2007	Pasaules cena, 08.2007.	Sagaidāmais piegādes līmenis	% no 2006/2007
lv	31.2	717741	118%	25.92	598730	98%
lt	31.2	1826820	138%	25.92	1499813	113%
ee	31.2	818662	138%	25.92	537407	91%
pl	31.2	9348024	105%	25.92	8934098	100%
kopā 4 valstis		12711246	111%		11570048	101%
de	31.2	27187769	100%	25.92	27265654	100%
fr	31.2	23119786	100%	25.92	23057545	100%
it	31.2	11143640	103%	25.92	11396024	105%
nl	31.2	10935512	101%	25.92	9991659	92%
uk	31.2	14944456	108%	25.92	13897010	100%
kopā 5 valstis		87331162	102%		85607892	100%

Avots: LVAEI aprēķini, izmantojot R1788/2004 un DG-Agri datus

Sagaidāmais piena piegādes parstrādei līmenis atkarībā no piena iepirkuma cenas

Secinājumi:

- JDV atbilstoši pašreizējai ražošanas struktūrai ražošanas un pārdevumu apjomu kāpinājumam būtisks stimuls ir piena iepirkuma cena, savukārt, pilnībā liberalizējot ES piena produktu tirgu, kvotu palielinājums līdz 2014./2015.gadam būtu tikai formāla atļauja ražotāju „brīvībai”. Atsevišķu VDV tirgus daļas samazināšanās varētu tikt kompensēta ar Itālijas piena ražotāju produkcijas apjomu pieaugumu.
- Lietuvas piena ražotāju konkurētspēja Baltijas valstīs, saglabājoties pašreizējai ražošanas struktūrai un situācijai produkcijas kvalitātes un kontroles jomā, ir visaugstākā, un ES piena iepirkuma cenas līmeņa pazemināšanās līdz pasaules cenas līmenim joprojām stimulēs ražošanas apjomu kāpumu Lietuvā.
- Latvijas ražošanas apjomi varētu saglabāties tuvu iepriekšējam līmenim, Igaunijas piena ražotājus cenu kritums varētu mudināt samazināt ražošanu (līdzīgi kā to arī parāda 1.metodes rezultāti).

Kādēļ ir atbalstāma saistīto maksājumu pilnīga atcelšana visās dalībvalstīs?

Metode. ES-27 valstu līmeņa matemātiskais modelis (AGMEMOD).

Laukaugu sektors

Scenāriji.

- **Bāzes scenārijs** (Baltijas valstīm):
 - VPM shēma darbojas līdz 2010.gada beigām, tiek maksāti saistītie PVTM.
 - No 2011.gada VM shēmā saistītie maksājumi no ES budžeta.
 - Modulācijas mehānisms stājas spēkā 2013.gadā ar likmi 3%. (2014.gadā – 4%, 2015.gadā – 5%).
- **Maksājumu pilnīgas atdalīšanas scenārijs (SP_DEMO):**
 - VPM shēma darbojas līdz 2013.gada beigām, saistītie PVTM tiek turpināti līdz 2012.gada beigām.
 - No 2013.gada un tālāk VM shēmā visi tiešie maksājumi ir atdalīti no ražošanas.
 - Modulācijas mehānisms stājas spēkā 2012.gadā ar likmi 3%-12% un, sākot no 2013.gada ar likmi 13%-22% (vidējā likme aprēķināta atkarībā no valsts saimniecību struktūras).

Graudu un rapšu platību prognozes 2020. (SP_DEMO/Bāzes scenārijs, %)

Graudaugu platība, 1000ha	2006	2020
		SP_DEMO/Bāzes scenārijs, %
EE	273	99.6%
LT	938	99.0%
LV	500	97.2%

Rapšu platība, 1000ha	2006	2020
		SP_DEMO/Bāzes scenārijs, %
EE	47	100.0%
LT	109	98.6%
LV	83	96.2%

Avots: LVAEI, LIAE(Lietuva), EMU(Igaunija) aprēķini, izmantojot AGMEMOD modeli

Kādēļ ir atbalstāma saistīto maksājumu pilnīga atcelšana laukaugiem visās dalībvalstīs?

Secinājumi:

- Tā kā Baltijas valstīs atbalsta īpatsvars ieņēmumos ir salīdzinoši neliels, tad būtiskākā ietekme uz platību izmaiņām ir graudu un rapšu cenai. Salīdzinot 25% saistīto laukaugu maksājumu pilnīgas atdalīšanas scenāriju ar bāzes scenāriju, sagaidāmās izmaiņas laukaugu platībā Baltijas valstīs nepārsniedz 4% robežu.
- Tirgus kropļojumu un nevienlīdzīgu konkurenci ES rada laukaugu maksājumu līmeņa atšķirības dalībvalstīs. Piem., Francijā 25% saistīto maksājumu līmenis ļauj uzturēt salīdzinoši neefektīvu ražošanu un iepludināt ES tirgū lielu apjomu graudu ar zemāku cenu.

Metode. ES-27 valstu līmeņa matemātiskais modelis (AGMEMOD).

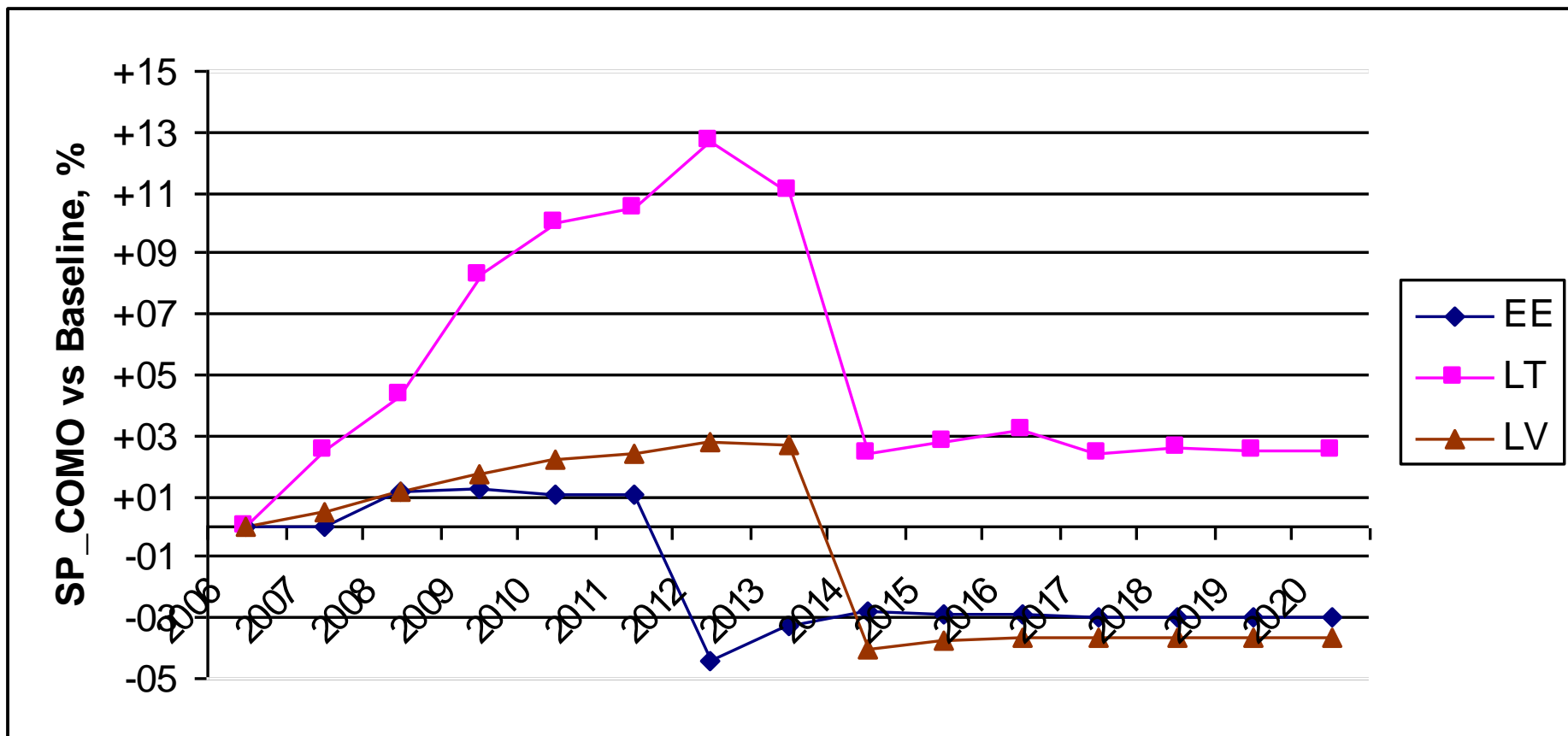
Liellopu sektors

Scenāriji.

- **Bāzes scenārijs**
- **Maksājumu saistība ar zīdītājgovīm (SP_COMO):**
 - VPM shēma darbojas līdz 2013.gada beigām, saistītie PVTM tiek turpināti līdz 2012.gada beigām;
 - 2013.gadā liellopu sektorā tiek saistīti 10% no liellopu maksājumu aploksnes (69.pants). Turpmāk VM shēmā tiek saistīti zīdītājgovju aploksnes apjoma maksājumi;
 - Modulācijas mehānisms stājas spēkā 2012.gadā ar likmi 3%-12% un, sākot no 2013.gada ar likmi 13%-22% (vidējā likme aprēķināta atkarībā no valsts saimniecību struktūras).

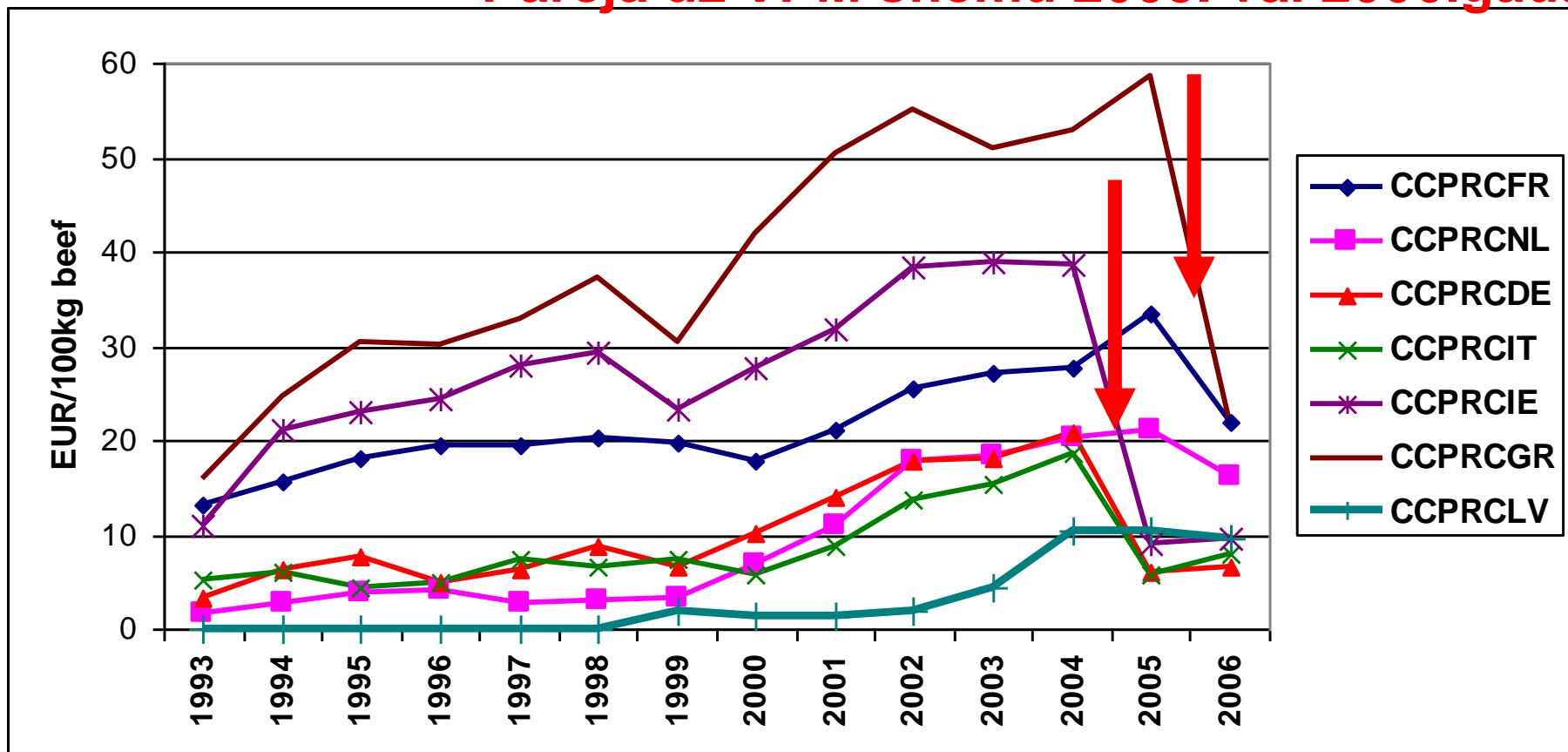

Zīdītājgovju skaita prognozes. (SP_COMO/Bāzes scenārijs, %)

Tiešais atbalsts* galvenajās ES cenu noteicējās valstīs un Latvijā (EUR/100 kg liellopu gaļas)

Pāreja uz VPM shēmu 2005. vai 2006.gadā

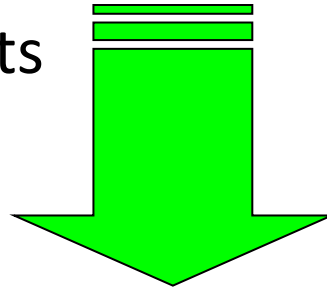
* Saistītie un uz liellopu sektoru attiecināmie 1.pīlāra atdalītie maksājumi

Tiešā atbalsta maksājumu kompleksais efekts liellopu sektorā

Elasticity of production from direct payments depends on:

- Level of payments,
- Composition of payments

- 1) Decoupled and high – encourage to switch to alternative activity,
- 2) High level of coupled payments – allow to assume decoupled part as a supplement to coupled part

Kādēļ ir atbalstāma saistīto maksājumu atcelšana liellopu sektorā visās dalībvalstīs?

Secinājumi:

- Liellopu sektorā līdz ar maksājumu atdalīšanu no ražošanas ir sagaidāms zīdītājgovju skaita samazinājums visās Baltijas valstīs. Lietuvā to skaits gan tiek prognozēts stabilizēties virs 2006.gada līmeņa atšķirībā no Latvijas un Igaunijas, tomēr šis rādītājs varētu būt atkarīgs arī no dzīvnieku klasifikācijas pieņēmumiem.
- Latvijai ir izdevīgi atbalstīt saistīto maksājumu atcelšanu liellopu sektorā, saglabājot tikai zīdītājgovju un 69.panta prēmijas. Tas veicinātu vienlīdzīgas konkurences apstākļu radīšanu ES (pamatojoties uz aprēķiniem par 1.pīlāra tiešā atbalstu pārrēķinot uz 100kg liellopu gaļas)

Kāda ir jaunā modulācijas
priekšlikuma ietekme?

- Assumption of modulation rates applicable for the Baltic States (based on EC legislative proposals on Health Check)

Receipts of EU direct payments	2012	2013
0 - 5 000 EUR	0%	0%
>5000 - <100 000 EUR	3%*	13%
100 000 EUR - <200 000 EUR	6%*	16%
200 000 EUR - < 300 000 EUR	9%*	19%
300 000 EUR and more	12%*	22%

*No complementary national direct payments shall be granted to the farmers concerned

■ Evaluation of modulation effect in the Baltic States*

	2012			2013		
	Latvia	Lithuania	Estonia	Latvia	Lithuania	Estonia
Share of farms affected by modulation, %	4.5%	1.0%	14.4%	5.0%	1.2%	15.7%
Share of EU direct payments, to which modulation applies, %	35.3%	23.0%	66.3%	36.7%	24.9%	67.9%
Amounts resulting from application of modulation, mio EUR	1.5	2.4	2.3	7.1	12.3	9.5
Amounts resulting from granting no CNDP to farmers, to which modulation applies, mio EUR	7.0	9.2	8.1	-	-	-
Total reduction of direct payments, mio EUR	8.5	11.6	10.4	7.1	12.3	9.5

*considering current farm structure in Latvia and Estonia (SAP areas in 2007), Lithuania - farm structure projections for the period concerned

Kāda ir jaunā modulācijas priekšlikuma ietekme?

Secinājumi:

- Modulācijas ieviešana Jaunajās dalībvalstīs jau 2012.gadā rada plaisu atbalsta plūsmā, turklāt tā būs jūtama nevis vidēji sektora līmenī, bet gan konkrētu saimniecību līmenī, kuras papildus modulācijai nesaņems 10% no tiešmaksājumu apjoma PVTM veidā. Līdz ar to modulācijas rezultātā sektora atbalsts tiek samazināts apstākļos, kad 100% ES atbalsta līmenis vēl nav sasniegts.

Modulation, redistribution impact, mio EUR

1 st pillar Mio EUR 43204.76	Savings from modulation	Old modulatio	New modulation		
		1080.12	1944.21		
	Base modulation	Option 1 EC proposal	Option 2 Old appr.	Option 3 Our positior	
For redistribution	216.02	216.02	604.87	2160.24	
	Share in EU RD budget				
EE	0.8%	1.79	1.79	5.01	17.89
LV	1.2%	2.61	2.61	7.3	26.06
LT	2.0%	4.36	4.36	12.22	43.64
	Balance				
EE		1.29	1.29	3.60	12.85
LV		1.88	1.88	5.26	18.78
LT		2.47	2.47	6.94	24.77

EC proposals for CAP changes under the *Health Check*. Conclusions I

- Most of the elements in the EC HC proposals are not significant or even relevant for the Baltics:

- The most important issues for the Baltics from the HC package:
 - Full decoupling –especially for cereals
 - Depending on the outcome from here – consideration of SAPS details
 - Modulation- avoiding its reconsideration before RDPolicies are reconsidered
 - If not possible – all the savings to be included in common RD budget to be distributed according the RD budgeting criterias
 - Solving the *safety net* issue

EC proposals for CAP changes under the *Health Check*.

Conclusions II

- The major issue for the Baltics is not resolved still:
 - Not even a real mentioning about the need to reconsider the 1st pillar funding distribution
 - Even deeper freezing of the current situation through the modulation
 - Principle
 - Addressing the funding resources -100 % of savings remain in the country

EC proposals for CAP changes under the *Health Check*. Conclusions III

- The HC package offered by the EC:
 - The major issue – balancing of the 1st pillar budget is left for the “budgetary discussions”
 - Outlines the principles for the continuation of the CAP reform
 - Non negative ones- like enhancing the economic efficiency of the sector
 - Rather negative ones – like freezing the distribution pattern for the CAP budget; not real dealing with the issues of the viability of rural community
- Options for solutions
 - Activisation of the debate within the “*Budgetary discussions*”, keywords, t.i.:
 - *activity based*;
 - away from historical approach to reconsidered criterias,
 - viability of rural community
 - Policies to increase the competitiveness of the Baltic agricultural sectors
 - Further changes in farm structures
 - *Increase in size and reconsideration of specialisation*
 - *Tehnological restructuring*

Lauksaimnieku viedokļi par
'Veselības pārbaudes'
jautājumiem Baltijas valstīs.

Secinājumi kopīgas Baltijas valstu
pozīcijas veidošanai par KLP
„Veselības pārbaudi”.

1. Pīlāra budžeta reforma 2014.-2020.gada perioda ES budžeta pārskatīšanas kontekstā

Scenario Results for FR

- Implementation of 50% decrease of the total envelop in 2014 for France

Grains

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	
AREA	-0,86%	-0,99%	-0,94%	-0,87%	-0,82%	-0,81%	-0,81%	-0,87%
PRODUCTI ON	-0,83%	-0,91%	-0,87%	-0,80%	-0,76%	-0,75%	-0,75%	-0,81%
IMPORTS	0,32%	0,42%	0,43%	0,41%	0,38%	0,38%	0,38%	0,40%
EXPORTS	-0,99%	-1,36%	-1,40%	-1,33%	-1,26%	-1,23%	-1,22%	-1,30%
DOMESTIC USE	-0,09%	-0,07%	-0,07%	-0,06%	-0,06%	-0,06%	-0,06%	-0,06%

Source: AGMEMOD-PH-French Model-2008

Scenario Results for FR

Oilseeds

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	
AREA	-0,75%	-0,80%	-0,86%	-0,92%	-0,97%	-0,99%	-1,00%	-0,92%
PRODUCTION	-0,75%	-0,80%	-0,86%	-0,94%	-1,00%	-1,03%	-1,04%	-0,94%
IMPORTS	0,46%	0,40%	0,39%	0,38%	0,38%	0,37%	0,35%	0,38%
EXPORTS	-1,43%	-1,51%	-1,61%	-1,74%	-1,85%	-1,90%	-1,92%	-1,76%
DOMESTIC USE	0,00%	-0,04%	-0,04%	-0,04%	-0,04%	-0,04%	-0,04%	-0,04%

Source: AGMEMOD-PH-French Model-2008

Scenario Results for FR

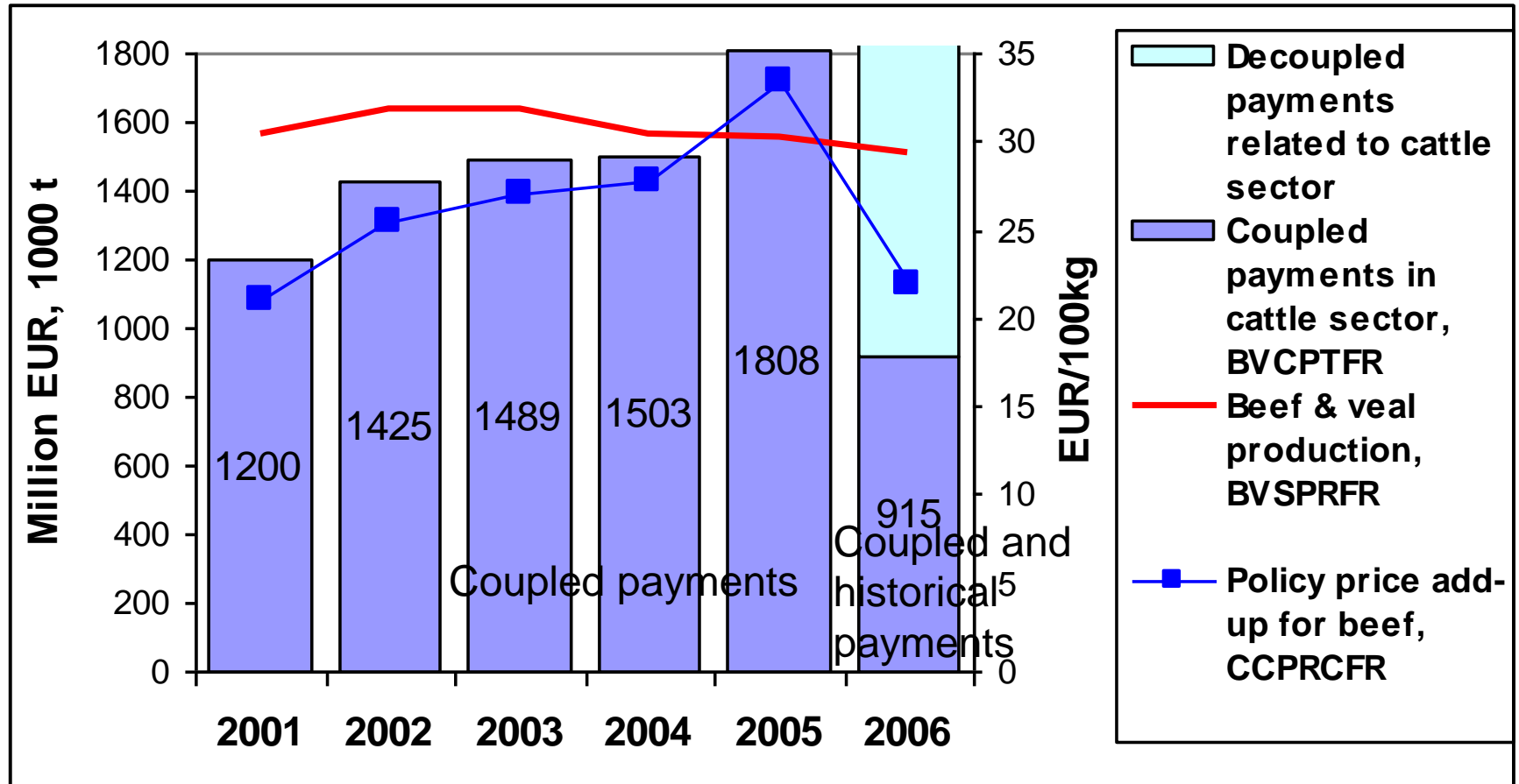
Beef and veal

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	
PRODUCTION	0,00%	0,66%	-0,87%	-2,57%	-3,91%	-4,83%	-5,42%	-2,82%
IMPORTS	0,00%	-0,25%	0,25%	1,15%	2,07%	2,83%	3,39%	1,57%
EXPORTS	0,00%	1,90%	-1,11%	-8,73%	-19,43%	-32,14%	-46,18%	-17,62%
DOMESTIC USE	0,00%	0,03%	0,02%	0,00%	-0,03%	-0,05%	-0,06%	-0,01%

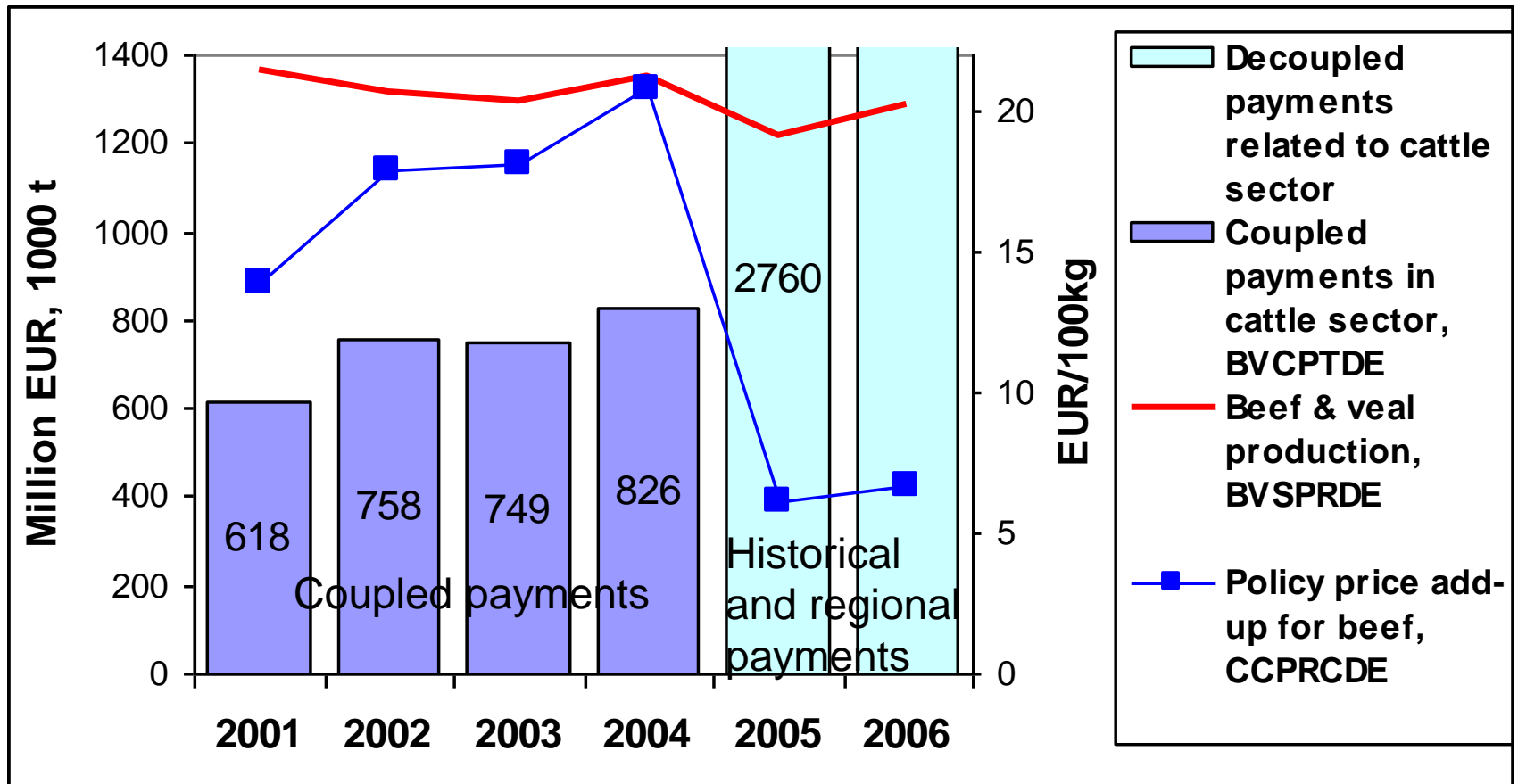
Source: AGMEMOD-PH-French Model-2008

Policy effects in FR beef market. Actual data

Policy effects in beef key market DE. Actual data

1.Pīlāra budžeta reforma

2014.-2020.gada perioda

ES budžeta pārskatīšanas kontekstā

Secinājumi:

- Atdalītie maksājumi savu funkciju VDV jau ir izpildījuši vēsturiskajā periodā, un šobrīd ir uzskatāmi par atbalstu, kas pārsniedz produkcijas ražošanas vai prasību izpildes izmaksas. Nākamajā budžeta periodā tie būtu jāuzskata par resursu, kas būtu pārdalāms, ievērojot visā ES līdzvērtīgus un nediskriminējošus nosacījumus.
- Atdalīto platībmaksājumu gadījumā sabiedriskā produkta - zemes uzturēšanas labā lauksaimniecības stāvoklī, ražošanas izmaksas ir 100 EUR/ha. Latvijai būtu izdevīgi noteikt, ka tas ir vienīgais kritērijs, atbilstoši kuram visām valstīm tiek piešķirts viena veida un vienāds atbalsts.
- 1.pīlārā neizmantotā summa varētu tikt novirzīta uz 2.pīlāru (caur modulāciju), ja tiek pārskatīti modulācijas rezultātā iegūto līdzekļu izlietošanas principi.

Paldies par uzmanību!

